

Bústaðarlýsing gevur eingi rættindi

Summi av teimum, sum selja hús í Føroyum, gera sær tann ómak at skriva eina bústaðarlýsing. Fólk mugu ikki blanda hetta slag av frágreiðing við ta donsku 'tilstandsraportina'. Tann danska gevur keyparnum avis juridisk rættindi, meðan føroyska bústaðarlýsingin als eingi rættindi ber við sær

LEIF LAADAL

Bústaðarlýsing eitur eitt skjal, sum húsakeyparar kunna sleppa at skriva, tá ið hús skulu keypast. Skjalið er ein lýsing av hussu húsin ella húsin eru fyrri hvørjum standi og ein er í.

Hjá P/F Inni, sum ein av teimum fyrirkomulagðum, sum fara við at selja hús, húðir og aðrar ognir, segur dagligi leiðarin Jónsvein Mortensen, at tey eru greidd yvir, at fólk kanska kunna forveksla teirra bústaðarlýsing við ta donsku tilstandsraportina. Hetta vilja tey í framtíðini roynd at gera meira vart við. Millum annað hevur tað staðið í bláunum, at bústaðarlýsingin 'skjalprætt' i hvørjum standi og ein er í. Hetta verður broytt, tí bústaðarlýsingin er bert vegleiðandi, og orðið 'skjalprætt' gevur kanska fólk ein falskum tryggleika.

Lógin um sølu av fastari ogn

Í Danmark virar tilstandsraportin til lógin um sølu av fastari ogn. Hendan lóg er ikki í gildi í Føroyum, so ikki fyrr enn hendan, ella ein líknandi lóg er komin í gildi í Føroyum, kann bu-

staðarlýsingin fás nakað lagfrøðiligt vort.

Tá ið føroyskur fyrirkomulagur, sum faast við at selja hús, avgreidd ein handli, so franska tær sær alla ábyrd. Hetta ber til, tí lógin um sølu av fastari ogn ikki er til í Føroyum.

Hetta vil siga, at seljari og millumhandlari kunna fasa eina bústaðarlýsing til veði, men samstundis ikki hella fyr tað, sum stendur á henni. Etsi stendur um at blasa við mjøl í munnum.

Hjá P/F Inni sigur dagligi leiðarin Jónsvein Mortensen, at teirra bústaðarlýsingin er ein hjálpa til keyparan og ikki ein frøðiligt trygd. Við lýsingini kann keyparin fasa eina fatan av, hvørjum standi húsin eru í, men ikki hanga nakran upp tað, sum stendur í henni.

Bústaðarlýsing verður gjørd um tey sjónliga viðurskiftini, men er ein stórur gøymdur feitur við húsinum, so hevur keyparin framvegis tey vanligu rættindini ella keyplógin.

Tær vanligu reglurnar ella lógarnar innan keyp og sølu eru galdandi 20 ár aftur í tíðina.

Flótandi prísir

At keypa eini hús ella eina íbúð í Føroyum er ikki bara sum at søka tað. Fyri tað fyrsta, so veit keyparin ikki prísina á húsinum. Tá ið hann fer at hyggja lýsing, artækturin er eitt sindur hálur, tá ið prísir snýr seg um kostnað.

'Prísuppskotið 1,4 millión', 'Hægsta bót var eina millión' ella 'Íbúð undir 800.000' ongan ahuga. Hesi orð ella líknandi standi dagliga at lesa í lýsingum frá husseljurnum.

Tá ið keyparin so sejar at trína inn í hussuseljarkúsið, má hann hava nog nikið við, so at skjali, at hann

verður noyddur at fara til bankan og byrja um figging til eina hús, sum fara at kosta honum millum 700.000 og 1,2 millión.

Hendan processin er tørfør. Ein ósleg rennan aftur og fram, og bankin skal í summum førum hava at vita, hvørja ferð eitt bót verður lagt inn.

Jónsvein Mortensen sigur, at danir kunna arbeiða við føtum prísium, tí tey fløtu húsin í Danmark eru figgjað við obligatiónslanum. Hesi lan fylgja við húsinum, tá ið tey verða seld, og tí veit seljarin nokk so væl, hvat hann skal hava fyr tey.

Jónsvein Mortensen sigur, at P/F Inni royndir at lesa utt einum so nóggræinligum prís sum gjørligt.

'Vit hava valt at ropa tað prísuppskotið, og keyparin kann so bjóða tað, sum hann vil. Um hetta bót er undir ella yvir, tað stendur frítt, men hevur seljari sagt

okkum, at húsin verða ikki seld fyr minni enn hendan ella handa prís, so siga vit tað beinanvegis við ein ahugaðan keypara, sigur Jónsvein Mortensen.

Einfaldari aðrastaðni

Í flestu londum rannandi okkum eru hussaprísir meira fastir. Tey selt eina lýsing um eina hús, og tí lýsingini stendur, at húsin kosta eina millión. Tekur ta telefonina og ringir og sigur, at tað kallið havi húsini, so fært ta tey fyr tann lysta prís. Einfaldari kann tað ikki verða. Um hesi sumu húsin verða seld í Føroyum, hevði tað tíkið teir til tryggjar mánadur Seljari og millumforhandlari hevdu brukt alla sína orka upp á at prissa sum mest hartur utt teimum teimum ella trína um keyparinum, sum voru ahugaðir í at keypa húsin, og eini sleppa so til endin at taka av.

Trygd fyrri niðstseinasta bót kann í veruleikanum ikki faast. Tú fært at vita, at bótir ver komið upp eina millión, og so kannst tú millum, og tað bjóða meira. Hvar, ið viðkomandi er, sum bjóðar upp imoti tey, fært ta ikki at vita, og um viðkomandi hevur figging hongur eisini í leysari luft.

Tað hendir meira enn so, at folk verða pressað oneyðugt høgt. Bóni er um ein, sum hevði lagt eitt bót inn upp eina íbúð. Bótin var væl undir eina halva millión. Viðkomandi fekk at vita, at bótin var komið upp á 700.000, so alt um íbúðina bleiv gloymt. Tveir mánuðir seinni ringir millumhandlari og sigur, at íbúðin kann seljast fyrri undir eina halva millión - hvar keypararnir voru hoppaðir frá?

Voru teir har alla tíðina? Já, tað er stóri spurningurin. Høni um hesi íbúðina kom Jónsvein Mortensen

to ikki við, men hann sigur, at tey á P/F Inni vona, at teirra bústaðarlýsing kann veru við til, at ein skipan sum tann í londnum rannandi okkum verður sett í verk í Føroyum - ein føroysk tilstandsraport, sum kann brúkast sum skjali í einari moglegari trætú.

Hjá P/F Inni, sum er ein av teimum fyrirkomulagðum, sum fara við at selja hús, húðir og aðrar ognir, sigur dagligi leiðarin Jónsvein Mortensen, at tey eru greidd yvir, at fólk kanska kunna forveksla teirra bústaðarlýsing við ta donsku tilstandsraportina. Orðingin í lýsingini hjá P/F Inni verður tí broytt, so at orðið 'skjalprætt' ikki verður brukt í teirra lýsingum.

Tjaldrið bjargaði oljuútgerð

Hósmorgunin eydnaðist tað Tjaldrinum at bjarga einum lemmi frá norska seismik-skipinum Veritas Viking. Utgerðin bleiv sleipað inn á Arnafjørð, har bleiv hon tikin umborð aftur á norska skipið.

LEIF LAADAL

Norsku skipið Veritas Viking fekk mandaginn eina flakja á ta utgerð, sum verður brukt, tá ið teir skipta seismik Veritas Viking var stutt í Høllandsønnuni, tá utgerðin flaktist, meðan teir hálvta. Í tryggjar dagar royndu teir at greiða flakjuna, meðan teir sigldu norður eftir, men tiggja fjórðingar norður utt Fugloyvni slitaði ein lemmur frá. Tær fingu ikki sett endi á utgerðina, tí verði var eitt sindur sjáskut, so Vaktar- og bjargingartænastan varð lóðsønd.

Mikudaginn bleiv nyrkt, aðrir Tjaldrið hevði fingið endi á 'puravinnu', sum lemmurin eitur, men hósmorgunin bar til. Endi var settur á utgerðina, og hon bleiv sleipað inn á Arnafjørð.

Bjargingin gekk væl. Jakup Müller var skipari á Tjaldrinum hendan turin, og hann sigur, at bjargingin gekk væl.

Tá ið Tjaldrið kom á staðið, har lemmurin la og fløyt, royndu teir at seta endi á, men hella víst seg at seta eitt sindur turfarari enn væntað. Stálveirurin,

sum munningin á Tjaldrinum royndi at festa í utgerðina, kvettist av, tí tað visti seg, at lemmurin var sera hvassur.

Aldri brøyt mikudaginn, so tað var ikki líkandi at seta gummibátin á Tjaldrinum utt.

Munningin á norska skipinum segði síðani við skiparum á Tjaldrinum, at teir sjáir feru at royndu at bjarga utgerðina. Hetta eydnaðist teimum ikki, so Tjaldrið bleiv aftur lóðsønt og royndi morgunin eftir aftur at seta endi á. Nú bar til.

Gummibáturin var settur utt, og tað eydnaðist at fasa lagt veirin inn undir utgerðina. Har var eitt stýrki, sum ikki var meira enn 10 sentimetrar breitt, har veirurnar kundi leggjast undir uttan, at hann kvettist av, og so kundi utgerðin sleipað til Arnafjørðar.

Góður inntøkmøguleiki

Martin Kruse frá Vaktar- og Bjargingartænastuni sigur, at bjargingin slitaði og gevur tennastu eitt oyra í kassan Bjargingartænastun talar prísir fyrri tilkuri tennastu, ta ið bót verða send eftir teimum, og hann heldur, at líknandi hjálpararbeiði fer at gerast meira og meira vanlig hjá Vaktar- og Bjargingartænastuni, so hvørt, sum oljuaktívitetin verður alment stóra runt Føroyar.

Tað kan meira enn so hugast, at ein líknandi stóða kemur fyrri, og Martin Kruse sigur, at sjálv utgerðin, sum verður brukt at skipta seismik við, er so mikil kostnaðarmikil, at oljufelagini bruka nogvan pening uppá at fasa hendur á henni aftur, um hon ferst. Flestar bjargingarveggjar kann Vaktar- og bjargingartænastan taka sær av í summum førum, og tí vil tað kanska koma at geva eitt oyra ikast til raksturinn av tennastu.

Hanna bjóðar tygum avsláttur

Í sambandi við, at vit nú hava lagt saman, bjóða vit tær 8% í avsláttir í ár av øllum tryggingum, um tygum hava allar tryggingar hjá Tryggingarfelagnum Føroyar. Pengarnar fært tú aftur, tá ið tú endurnýggjar tryggingarnar fyrri komandi ár. Tá verður upphæddin flutt á tryggingarkonto tygara. Tygum er altíð vælkominn at stækka inn á gólvni at hoyra meira um avslátturin.

Siggj eisini tilboðini frá Per, Pól og Onnu.

TRYGGINGARFELAGIÐ
FØROYAR
- tí nú eru vit saman

